

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Správa daní

Damian Czudek
damian@czudek.cz,
damian.czudek@law.muni.cz

REGISTRAČNÍ a VYHLEDÁVACÍ ŘÍZENÍ

- **část třetí** – Zvláštní část o správě daní
- **Hlava I** – Registrační řízení

Pojem registračního řízení

- Širší pojetí - výseč správy daní spojená s registrací a vyhledáváním daňových subjektů
- Užší pojetí - daňové řízení v procesu registrace, vyhledávání, změny a zrušení registrace daňovým subjektem

Cíl registračního řízení

- Patří mezi specifická řízení, která se uplatňují při správě daní, ale nejsou součástí daňového řízení ve smyslu § 134 DŘ
- slouží k tomu, že dojde k přesnému vymezení daňových subjektů pro jednotlivé správce daně a tedy zjištění okruhu povinných subjektů
- SD zjišťuje údaje proto, aby mohl se subjektem dále pracovat

Subjekty

- Oprávněný - SD
- Povinný - daňový subjekt (plátce, poplatník)
- *Plátce - osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům, daňový důsledek však nepochybně dopadá na poplatníka, nikoliv na plátce daně.*
- *Poplatník - osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani, tato osoba sama za sebe vstupuje do daňového řízení, jedná před správcem daně svým jménem a v případě neplnění daňových povinností ručí svým majetkem.*

Registrační a vyhledávací proces

Registrace daňových subjektů

Oznamování zákonem stanovených skutečností

Oznamování změn dat daňových subjektů

Identifikace
daňových subjektů

Řízení o ukončení činnosti daňových subjektů

Vyhledávání daňových subjektů

Údržba databáze registru daňových subjektů

Registrace daňových subjektů (vyhledávání)

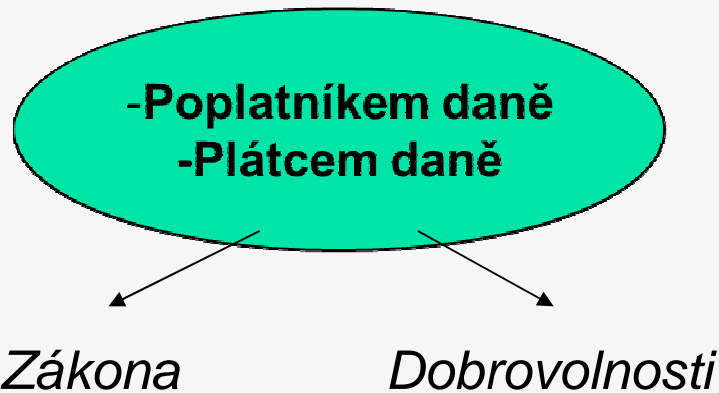
■ *Správce daně ex offio*

- na základě vyhledávací činnosti správce daně (§78)
- na základě součinnosti třetích osob-oznamovací povinnost
- na upozornění 3 os.

Registrace daňových subjektů

Daňovým subjektem

Registrační povinnost - vznik (§125)

- Když vznikne povinnost podat přihlášku k registraci k jednotlivé dani...

Náležitosti přihlášky

- Označení daňového subjektu
- Obecný identifikátor pro vytvoření daňového identifikačního čísla
- DIČ přidělený v zahraničí, pokud má
- Údaje o povolení nebo oprávnění k činnosti
- Čísla účtů na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.
- Daně, ke kterým se registruje
- Organizační jednotky

- U právnické osoby také toho, kdo je oprávněn jednat jejím jménem

- Lze podat také na tiskopise vydaným Ministerstvem průmyslu a obchodu - Živnostenské úřady, mají pak povinnost bezodkladně předat příslušnému správci daně (obecně §72 - jen na tiskopise MF)

Změny rozhodných skutečností

- Povinnost daňového subjektu oznámit správci změnu do 15 dnů ode dne kdy nastala
- Povinnost dokládat listiny prokazující zrušení, zánik povolení, prodej společnosti...

Rozhodnutí o registraci

- V případě pochybností vyzve a stanoví přiměřenou lhůtu
- Vyhoví-li, jako by bylo podáno bez vad v původním termínu
- Pokud po lhůtě, považuje se za podanou až tímto datem
- Nevyhoví-li a jeli to důvodné, zaregistruje ex offo
- Lhůta: 30 dnů od podání přihlášky
- Rozhodnutí není třeba odůvodnit, kromě toho, kterým se registrace zamítá
- Není-li splněna registrační povinnost - ex offo registrace, možnost odvolání, odkladný účinek

Rozhodnutí o registraci §130

- Zaregistrovanému daňovému subjektu přidělí správce daně daňové identifikační číslo.
- Daňové identifikační číslo obsahuje kód „CZ“ a kmenovou část, kterou tvoří obecný identifikátor, nebo vlastní identifikátor správce daně.

KONSTRUKCE DAŇOVÉHO IDENTIFIKAČNÍHO ČÍSLA V ČR

kód země	obecný identifikátor	
CZ	identifikační číslo	právnícké osoby
	rodné číslo	fyzické osoby
	identifikátor přidělený správcem daně osobám bez rodného čísla	

Registrace u přímých daní

- Daň z příjmu - **část pátá ZDP**
- Daň z nemovitých věcí - ?
- Daň silniční - ?
- Daň z nabytí nemovitých věcí - ?

- Daň z hazardu - registrace/oznámení

Registrace u nepřímých daní

- **DPH** - §94 ZDPH - osoba povinná k dani musí podat přihlášku k registraci do 15 dnů od skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený obrat (*pozor § 96 - povinný registrační údaj - číslo účtu pro ekonomickou činnost*)
- - NEBO dobrovolná registrace
- **SD** - § 4 odst. 2 ZOSD - nejpozději do dne vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit, ke každé dani samostatně
- **EKO D** - § 3 ZOSVR - nejpozději do dne vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Nalézací správa

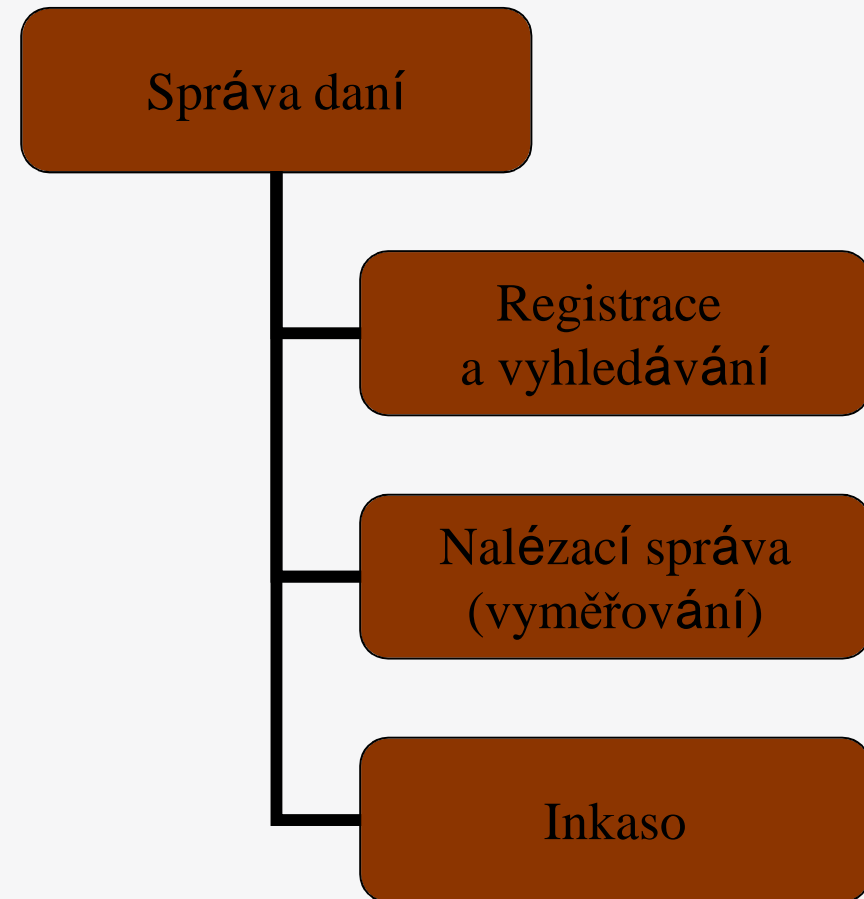
- vyměřovací správa

Zápatí prezentace

Nalézací správa

- Soubor správních činností na úseku správy daní *sensu largo*; 2. etapa správy daní

Nalézací proces a řízení

- **Nalézací proces** - realizace berního práva hmotného v etapě určení daňové povinnosti do vzniku daňového dluhu:
 1. autoaplikace
 2. analytické činnosti správce daně
 3. nalézací řízení
- **Nalézací řízení** : daňové řízení v nalézací správě
- dílčí daňové řízení:
 1. řízení vyměřovací
 2. řízení doměřovací
 3. řízení o opravném prostředku v nalézacím řízení

Obecná úprava

- DŘ
- Hlava IV části třetí
- §§ 135 - 148

Daňová povinnost

- Veřejnoprávní povinnost
- Daňový dluh (obligační metoda daně)
- Akcesorické povinnosti: registrace, podat tvrzení, vybrat, zaplatit etc.

Tvrzení daně

- Deklarace daňové povinnosti/rozhodných skutečností
- Nový termín berního práva
- **Funkce:** finančněprávní akt daňového subjektu, který je základem pro správné zjištění a stanovení daně
- **Řádné daňové tvrzení:** DP, hlášení, vyúčtování
- **Dodatečné daňové tvrzení:** DDP, násl.hl., dodatečné vyúčtování

Daňové tvrzení

- Výsledek procesu autoaplikace
- Formalizovaný finančněprávní akt
- Podnět k zahájení nalézacího (vyměřovacího nebo doměřovacího) řízení

Daňové tvrzení

- termín z DŘ

(Daňové tvrzení):

- daňové přiznání a hlášení
- dodatečné daňové přiznání a hlášení
- opravné daňové přiznání a hlášení

■ Daňové tvrzení řádné:

- Daňové přiznání
- Sdělení o skutečnosti, že daňová povinnost nevznikla
- Hlášení

■ Daňové tvrzení opravné:

- Opravné daňové přiznání
- Opravné vyúčtování
- Dodatečné daňové přiznání
- Dodatečné vyúčtování
- Následné hlášení

Osoba povinná k daňovému přiznání (hlášení)

- osoba, která naplňuje podmínky stanovené daňovým zákonem
- osoba vyzvaná správcem

Forma

- tiskopis vydaný MF
- sestava zcela totožná s tiskopisem
- na technických nosičích - ve tvaru stanoveném MF

Lhůty pro podání

- **obecná** dle DŘ **do 3 měsíců** po uplynutí zdaňovacího období § 136 DŘ
 - **speciální** - viz **daňové zákony** (viz dále)
 - **speciální ze DŘ:**
 - Např. **do 6 měsíců**
 - účetní jednotka s obligatorním auditem
 - daňový subjekt s poradcem
 - jiné - viz § 136 DŘ
- ZDP - část IV - zvláštní ustanovení o placení daní:
- zvl. Ustan. K podávání daňového tvrzení
 - Výběr a placení záloh..
 - Zvláštní ustanovení o sankcích...

Daň silniční - DP

- § 15 zákona o dani silniční
- ZA zdaňovací období
- Daňové přiznání **nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období**, a to i v případech, jedná-li se o poplatníka, kterému přiznání zpracovává daňový poradce. V přiznání se uvádějí i vozidla od daně osvobozená...
- Poplatník je povinen v daňovém přiznání daň sám vypočítat a zaplatit ji správci daně ve lhůtě pro podání přiznání.
- Poplatníci daně, kteří provozují vozidlo se sníženou sazbou podle § 6 odst. 9, nepodávají daňové přiznání, nemají-li daňovou povinnost u dalšího vozidla.

Daň z nemovitých věcí - DP

- § 13a zákona o dani z nemovitostí
- NA zdaňovací období
- Daňové přiznání je poplatník povinen podat příslušnému správci daně **do 31. ledna zdaňovacího období.**
- Nebylo-li do 31. prosince roku, ve kterém byl podán návrh na vklad práva vlastnického do katastru nemovitostí rozhodnuto o jeho povolení, je poplatník povinen za nemovitost, která byla předmětem vkladu práva vlastnického podat daňové přiznání nejpozději do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad práva vlastnického do katastru nemovitostí.

Daň z nabytí nemovitých věcí - DP

- § 32 a 33 zákonného opatření senátu
- Ad hoc
- **Daňové přiznání do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž**
 - A) byl zapsán vklad práva do katastru nemovitostí,
 - B) nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která se neeviduje v katastru

DPH - DP

- § 21 zákona o DPH a násl., § 101 zákona o DPH, a 101a (Povinná elektronická forma):
- **ZA** zdaňovací období
- Povinnost podat daňové přiznání do 25. dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém povinnost přiznat daň vznikla..., a to i v případě, že mu nevznikla daňová povinnost. Vlastní daň je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání, s výjimkou daně vyměřované v souvislosti s dovozem zboží podle § 20, u kterého je splatnost daně stanovena celními předpisy.
- *Co je to zdaňovací období? Viz § 99 z o DPH:*
 - *Zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí, pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok nedosáhl 10 000 000 Kč.*
 - *Pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok dosáhl 10 000 000 Kč, je zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc.*

Spotřební daně - DP

- § 9 a § 18 zákona o spotřebních daních
- ZA zdaňovací období
- **Plátcí jsou povinni předložit daňové přiznání samostatně za každou daň celnímu úřadu, a to do 25. dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato povinnost vznikla,** pokud tento zákon nestanoví jinak; ve stejné lhůtě a stejným způsobem jsou plátcí oprávněni uplatnit nárok na vrácení daně, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- *Zákon stanoví jinak nejen v § 18 v posledních odstavcích, ale specifika jsou i jinde (§ 13 odst. 24 a další). Svá výraznější specifika má ale daň z tabák. - viz § 116 zákona o spotřebních daních:*
 - **Objednávka tabákových nálepek plní funkci daňového přiznání s výjimkou tabákových výrobků, u kterých vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit podle § 9 odst. 3 písm. e), § 9 odst. 3 písm. f) nebo § 101a.**
 - **Daň je zaplácena použitím tabákové nálepky. Tabákové nálepky musí být použity v okamžiku, kdy vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit.**
- *Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc (viz § 17 z. o spotřeb. d.)*

„Energetické“ & „ekologické“ d. - DP

■ Daň ze zemního plynu:

- § 26 části 45. zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů
- Daňové přiznání **do dvacátého pátého dne po skončení zdaňovacího období**, ve kterém tato povinnost vznikla.
- Dodatečné daňové přiznání na nižší daňovou povinnost může plátce daně uplatnit nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy uplynula lhůta pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, jehož se dodatečné daňové přiznání týká. Tuto lhůtu nelze prodloužit ani nelze povolit navrácení v předešlý stav.
- *Zdaňovacím obdobím dle § 25 části 45. zákona je kalendářní měsíc.*

■ Daň z pevných paliv

- § 25 části 46. zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů
- Daňové přiznání **do dvacátého pátého dne po skončení zdaňovacího období**, ve kterém tato povinnost vznikla.
- *Zdaňovacím obdobím dle § 24 části 46. zákona je kalendářní měsíc.*

■ Daň z elektrické energie

- § 26 části 47. zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů
- Daňové přiznání **do dvacátého pátého dne po skončení zdaňovacího období**, ve kterém tato povinnost vznikla.
- *Zdaňovacím obdobím dle § 25 části 47. zákona je kalendářní měsíc.*

Postup k odstranění pochybností dle §§ 89-90 DŘ (dle ZSDP vytýkací říz.)

- Vzniknou-li pochybnosti o správnosti x úplnosti, pravdivosti podaného DP
- Zahajuje se do 30 dnů ode dne podání DP x hlášení a vyzve DS k odstranění ve lhůtě ne kratší 15 dnů
- judikatura: skončení vytýkacího řízení = skončení dokazování

Stanovení daně při nečinnosti DS v nalézacím procesu

- Nepodá-li DS DP x hlášení ani po výzvě Sp. daně
 - = pomůcky
 - = má daň.pov. 0,-Kč
 - = dohoda DS se SP.D.
- insolvence

Daňová cese

- relativní zákaz přenosu daňových povinností
- dohody irelevantní, pokud zákon nestanoví jinak
- Kde v zákoně?
 - § 43 ZSDP
 - § 241 DŘ:
 - Dohoda, podle níž daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, není vůči správci daně účinná; to neplatí, pokud jiná osoba plní povinnost, která této osobě vznikla v důsledku zajištění daně podle zákona.

Lhůty pro vyměření (stanovení) daně

- **3 roky (maximálně 10)**
- Daň nelze stanovit po uplynutí lhůty pro stanovení daně, která činí 3 roky. Lhůta pro stanovení daně **počne běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení**, nebo v němž se stala daň splatnou, aniž by zde byla současně povinnost podat řádné daňové tvrzení.

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Placení daní

Zápatí prezentace

Evidence placení daní

- Osobní daňové účty
 - vede správce daně
 - vznik, stanovení, splnění, popřípadě jiný zánik daňových povinností
 - přeplatky, nedoplatky a případné převody
 - pro jednotlivé daňové subjekty odděleně za každý druh daně, event. i část daně
- Debetní a kreditní strana osobních daňových účtů
- Potvrzení o stavu osobního daňového účtu na žádost daňového subjektu

Lhůty pro placení daně

- **Obecná lhůta pro podání DP**
 - DFP, DPPO - 3 M po skončení zdaňovacího období a jiné
 - DPH, Energ. daně - 25 D po skončení zdaňovacího období
 - SpotD - splatná do 40. dne po skončení zdaň. obd. (lih - 55dne)
 - DPN - do konce 3. měsíce, v němž byl zapsán vklad do katastru
- **Speciální lhůta**
 - SiLD - 31.1. následujícího roku
 - DZN - 31.5. zdaňovacího období a jiné

Vybírání daní - způsob placení daně

- a) bezhotovostním převodem z účtu vedeného u poskytovatele platebních služeb na příslušný účet správce daně,
- b) v hotovosti
 - 1. prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo poštovním poukazem na příslušný účet správce daně,
 - 2. úřední osobě pověřené přijímat tyto platby, přičemž součet plateb na všechny druhy daně za jeden daňový subjekt nesmí v průběhu jednoho kalendářního dne u jednoho správce daně přesáhnout částku 500 000 Kč,
 - 3. šekem, jehož proplacení je zajištěno poskytovatelem platebních služeb,
 - 4. daňovému exekutorovi, jde-li o platbu při daňové exekuci, a
 - 5. oprávněné úřední osobě, jde-li o platbu pořádkové pokuty,
- c) kolkovými známkami, stanoví-li tak zákon,
- d) přeplatkem na jiné dani.

Měna

- v české měně
- je-li platba poukázána v cizí měně, zaeviduje ji správce daně na osobní daňový účet daňového subjektu ve výši, v jaké mu byla připsána na účet v české měně

Den platby

- Za den platby se považuje
 - a) u platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb, den, kdy byla připsána na účet správce daně, nebo
 - b) u platby prováděné v hotovosti u správce daně den, kdy úřední osoba platbu převzala.

Pořadí úhrady daně

- Úhrada daně se na osobním daňovém účtu použije na úhradu nedoplatků postupně podle těchto skupin:
 - a) nedoplatky na dani,
 - b) nedoplatky na příslušenství daně,
 - c) vymáhané nedoplatky na dani,
 - d) vymáhané nedoplatky na příslušenství daně.
- Nejdříve na nedoplatky s dřívějším datem splatnosti.

Nedoplatek

- Nedoplatek je částka daně, která není uhrazena, a uplynul již den splatnosti této daně; nedoplatek je rovněž neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti, popřípadě též neuhrazená částka zajištěné daně.
- Správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením.
- Po marném uplynutí lhůty pro placení daně nedoplatek zaniká.

Přeplatek

- Přeplatek je částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu.
- Správce daně převede přeplatek na úhradu případného nedoplatku téhož daňového subjektu na jiném osobním daňovém účtu, popřípadě na úhradu nedoplatku u jiného správce daně. Není-li takového nedoplatku, stává se přeplatek vratitelným přeplatkem a zůstává jako platba na dosud neuhrazenou daň na osobním daňovém účtu, na kterém je evidován.
- O převedení přeplatku nad 1 000 Kč se daňový subjekt vyrozumí.
- Za den úhrady nedoplatku převodem přeplatku se považuje den, který následuje po dni vzniku přeplatku, pokud tento nastal po dni vzniku nedoplatku; jinak den vzniku nedoplatku.

Vrácení přeplatku

- Daňový subjekt je oprávněn požádat správce daně, u něhož má vratitelný přeplatek, o použití tohoto přeplatku na
 - úhradu nedoplatku, který má u jiného správce daně, nebo na
 - úhradu nedoplatku jiného daňového subjektu u téhož nebo jiného správce daně.
- Je-li této žádosti vyhověno, považuje se za den úhrady nedoplatku den, kdy došla žádost správci daně.

Lhůta pro placení daně

- Nedoplatek nelze vybrat a vymáhat po uplynutí lhůty pro placení daně, která činí 6 let.
- Lhůta pro placení daně začne běžet dnem splatnosti daně.

Lhůta pro placení daně - prodloužení

- Lhůta pro placení daně běží znovu ode dne, v němž byl před uplynutím lhůty pro placení daně správcem daně učiněn úkon
 - a) zahájení exekučního řízení podle tohoto nebo jiného zákona,
 - b) zřízení zástavního práva, nebo
 - c) oznámení rozhodnutí o posečkání.

- Lhůta pro placení daně neběží po dobu
 - a) vymáhání daně soudem nebo soudním exekutorem,
 - b) přihlášení daňové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby,
 - c) daňové exekuce srážkami ze mzdy, nebo
 - d) dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání nedoplatku.
- Lhůta pro placení daně končí nejpozději uplynutím 20 let od jejího počátku.
- Je-li nedoplatek zajištěn zástavním právem, které se zapisuje do příslušného veřejného registru, zaniká právo vybrat a vymáhat nedoplatek uplynutím 30 let po tomto zápisu.

Zajištění

- Zajišťovací příkaz
- Zástavní právo
- Ručení ze zákona
- Ručení třetí osoby
- Bankovní záruka
- Zálohy

Dělená správa

- Rozhodnutím orgánu veřejné moci, který není správcem daně, je uložena platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu a postupuje se při jeho placení podle DŘ nebo podle jeho jednotlivých ustanovení.
- Orgán veřejné moci věcně příslušný ke správě placení peněžitého plnění je v tomto rozsahu správcem daně. Osoba povinná k placení tohoto peněžitého plnění má stejná práva a povinnosti jako daňový subjekt při placení daní.

Prominutí daně

- Pokud zákon stanoví orgánu veřejné moci pravomoc zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, lze tak učinit na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední.
- K prominutí daně i příslušenství daně může dojít od vzniku daňové povinnosti až do doby uplynutí lhůty pro placení daně, a to i poté, kdy došlo k její úhradě.
- Byla-li žádost o prominutí daně nebo příslušenství daně zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne oznámení zamítavého rozhodnutí.
- Ministr financí může z moci úřední, pokud jde o daně, které spravují jím řízené správní orgány, zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů, nebo při mimořádných, zejména živelných událostech.

Další část inkasního řízení, tj. vymáhání nedobrovolného plnění daňových povinností - viz. ppt Daňová exekuce

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Děkuji za pozornost